केल्या. कामगार कल्याण मंडळाने देखील कामगारांसाठी हा उपाय केला, पण ह्याचा वापर आमचे कलावंत किती करतात ? त्यातून काय निष्पन्न होतं ? किती नवीन नाटककार, दिग्दर्शक, तंत्रज्ञ, नट ह्यातून अभ्यास करुन बाहेर पडतात ? अलिकडच्या काळात किती नामवंत नट रंगभूमीला मिळाले ? हे प्रश्न आज उभे ठाकले आहेत.

ह्या सर्व प्रदेशातील नाटक मंडळींना एकत्र आणून ह्या सर्व विभागांचा सर्व्हे करुन कुठल्या हौशी संस्था सातत्याने नाट्यनिर्मिती करीत आहेत ? त्यात किती नवीन संहिता सादर होतात ? की व्यावसायिक नाटकांची नक्कल करण्यातच ते बिझी आहेत ? हे बघायला हवे. हौशी संस्था खरोखर काही नवीन करतात का ? परिणामांना झुगारुन देऊन सादरीकरणातून वैचारिक विद्रोह किंवा मार्ग दाखवितात का ? ज्या हौशी नाट्यसंस्था हे करीत असतील त्यांची वेगळी दखल शासन, तज्ञ आणि समीक्षकांनी घ्यावी, अशी अपेक्षा आहे. हौशी रंगभूमीच्या समस्या, गरजा अनेक आहेत. ही रंगभूमी राज्यभर पसरली आहे. खेड्यापाड्यातून, झोपडपट्टीतून अनेक नाटके सादर होताना दिसतात. ह्या मंडळींना व्यवस्थित प्रशिक्षण मिळाले, व्यवसायाचे प्रशिक्षण मिळाले तर महाराष्ट्राच्या कानाकोप-यात व्यावसायिक नाट्य संस्था उभ्या राहू शकतील. लेखकाच्या चिंतनातून येणारी नाटके महत्वाची .... वास्तव काय आहे ? ह्याचे भान असणा-या हौशी नाट्यमंडळांचा अभ्यास करुन वस्तुस्थितीचे दर्शन कलात्मक दृष्ट्या आपल्या नाटकांतून सादर करु लागल्या तर समाजमनही हादरेल. व्यावसायिक रंगभूमीवरील नाटके काळानुरुप बदलत गेली आहेत. काही अपवाद वगळता मानवाच्या मूलभूत प्रश्नांना सामोरे जाणारी, आजच्या वस्तुस्थितीचे भान वाढविणारी नाटके व्यावसायिक रंगभूमीवर दिसत नाहीत. व्यावसायिक रंगभूमीचा कल, रंजनप्रधान किंवा करमणूक करणा-या नाटकांकडे अधिक दिसतो. त्या प्रकारचे नट, दिग्दर्शक व नेपथ्य दिसू लागते. अर्थात ह्यात त्यांचाही दोष नाही. शेवटी तो व्यवसाय आहे. लूटमार, बलात्कार, महागाई,